YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

1 päivänä heinäkuuta 1999 *

Asiassa C-14/98,

jonka Pretore di Torino (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Battital Srl

vastaan

Regione Piemonte

ennakkoratkaisun kasvien tai kasvituotteiden haitallisten organismien jäsenvaltioihin kulkeutumisen estämiseen liittyvistä suojatoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/93/ETY (EYVL L 26, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna 19.12.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/683/ETY (EYVL L 376, s. 29) ja 12.3.1996 annetulla komission direktiivillä 96/14/EY (EYVL L 68, s. 24), sekä kasvien terveyteen liittyville erityisille vaaroille alttiina olevien yhteisön alueiden tunnustamisesta suojelluiksi 6 päivänä

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

lokakuuta 1992 annetun komission direktiivin 92/76/ETY (EYVL L 305, s. 12), sellaisena kuin se on muutettuna 19.7.1995 annetulla komission direktiivillä 95/40/EY (EYVL L 182, s. 14) ja 14.3.1996 annetulla komission direktiivillä 96/15/EY (EYVL L 70, s. 35), tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. Hirsch sekä tuomarit G. F. Mancini ja R. Schintgen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Battital Srl, edustajanaan asianajaja Giorgio Finocchio, Savone,

— Regione Piemonte, edustajanaan asianajajat Maria Lacognata ja Eugenia Salsotto, Torino,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Francesco Ruggeri Laderchi,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Battital Srl:n, Regione Piemonten ja komission 21.1.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.3.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Pretore di Torino on esittänyt 18.12.1997 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 22.1.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä kasvien tai kasvituotteiden haitallisten organismien jäsenvaltioihin kulkeutumisen estämiseen liittyvistä suojatoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/93/ETY (EYVL L 26, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna 19.12.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/683/ETY (EYVL L 376, s. 29) ja 12.3.1996 annetulla komission direktiivillä 96/14/EY (EYVL L 68, s. 24), sekä kasvien terveyteen liittyville erityisille vaaroille alttiina olevien yhteisön alueiden tunnustamisesta suojelluiksi 6 päivänä lokakuuta 1992 annetun komission direktiivin 92/76/ETY (EYVL L 305, s. 12), sellaisena kuin se on muutettuna 19.7.1995 annetulla komission direktiivillä 95/40/EY (EYVL L 182, s. 14) ja 14.3.1996 annetulla komission direktiivillä 96/15/EY (EYVL L 70, s. 35), tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Italian oikeuden mukaan perustettu yhtiö Battital Srl (jäljempänä Battital), joka tuo maahan kasvituotteita kolmansista maista, sekä Regione Piemonte (Piemonten maakunta); asia koskee Regione Piemonten Battitalille määräämää sakkoa hallinnollisesta rikkomuksesta, johon Battital oli syyllistynyt tuodessaan maahan ja pitäessään kaupan Italian alueella 250 kiloa Etelä-Afrikasta peräisin olevia appelsiineja ja 680 kiloa Argentiinasta peräisin olevia sitruunoita.

Asiaa koskevat yhteisön oikeussäännöt

3 Direktiivin 77/93/ETY 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/683/ETY, säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on säädettävä, että 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen liitteessä III olevassa B osassa lueteltujen kasvien, kasvituotteiden ja muiden tavaroiden tuonti on kielletty kunkin jäsenvaltion alueella sijaitseville kyseisille suojelluille alueille."

4 Direktiivin 77/93/ETY 2 artiklan 1 kohdan h alakohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/683/ETY, "suojeltu alue" määritellään seuraavasti:

" — — yhteisön alueella sijaitseva alue, jossa:

— yksi tai useampi tässä direktiivissä luetelluista haitallisista organismeista, joita esiintyy yhdessä tai useammassa yhteisön osassa, ei ole endeeminen eikä esiinny huolimatta esiintymiselle suotuisista olosuhteista,

— on vaarana, että tietyt haitalliset organismit voivat levitä tiettyjen kasvilajien kasvustoihin suotuisien ekologisten olojen vuoksi huolimatta siitä, että nämä haitalliset organismit eivät ole endeemisiä eivätkä esiinny yhteisön alueella,

ja jonka on todettu 16 a artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen täyttävän ensimmäisessä ja toisessa luetelmakohdassa määritellyt edellytykset — — ."

5 Direktiivin 77/93/ETY 16 a artiklassa, joka lisättiin 26.6.1989 annetulla neuvoston direktiivillä 89/439/ETY (EYVL L 212, s. 106), säädetään menettelystä, jossa komissiolle annetaan toimivalta antaa suojeltujen alueiden määrittelyä koskevat säännöt.

6 Direktiivin 77/93/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 1.12.1992 annetulla komission direktiivillä 92/103/ETY (EYVL L 363, s. 1), liitteessä III luetellaan kasvit, kasvituotteet ja muut tuotteet, joiden tuonti on kiellettävä joko kaikissa jäsenmaissa (A osa) tai tietyillä suojelluilla alueilla (B osa). B osassa on kaksi saraketta.

7 Vasemmanpuoleisessa sarakkeessa, jossa esitetään ne kasvit, kasvituotteet ja muut tuotteet, joihin kieltoa sovelletaan, mainitaan seuraavat kasvit: "3. Seuraavien sukujen ja niiden hybridien hedelmät: *Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf.* paitsi *Citrus paradisi Macf.*, jotka ovat peräisin kolmansista maista." Nämä hedelmät kuuluvat sitruunoiden, appelsiinien ja greippien ryhmään.

8 Oikeanpuoleisessa sarakkeessa, jossa luetellaan suojellut alueet, joihin kieltoa sovelletaan, mainitaan Italia.

9 Direktiivin 92/76/ETY 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Liitteessä luetellut yhteisön alueet on tunnustettu 31 päivänä joulukuuta 1994 päättyväksi ajanjaksoksi suojelluiksi alueiksi direktiivin 77/93/ETY 2 artiklan 1 kohdan h alakohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa merkityksessä liitteessä nimen kohdalla mainitun haitallisen organismin tai haitallisten organismien osalta."

10 Sen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tunnustamisen voimassaolon pidennys yli 1 artiklassa mainitun päivämäärän ja mikä tahansa muutos 1 artiklassa tarkoitetussa merkityksessä suojeltujen alueiden luetteloon tehdään direktiivin 77/93/ETY 16 a artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti — — ."

11 Direktiivin 92/76/ETY liitteen a kohdan 17 alakohdassa, b kohdan 3 alakohdassa, c kohdan 5 alakohdassa ja d kohdan 3 alakohdassa Italia mainitaan niiden alueiden joukossa, joita suojellaan "kaikilta Euroopan ulkopuolisilta tuntemattomilta organismeilta, joiden tiedetään olevan haitallisia lajien *Citrus L.*, *Fortunella Swingle, Poncirus Raf.* ja niiden hybridien hedelmille", kun hedelmien taudinaiheuttajina ovat hyönteiset, punkit tai ankerioiset, bakteerit, itiökasvit tai virukset ja mykoplasmat.

12 Kuten direktiivin 92/76/ETY kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, direktiivissä lueteltujen alueiden tunnustaminen oli vain väliaikaista. Alun perin alueet tunnustettiin väliaikaisesti ajanjaksoksi, jonka piti päättyä 31.12.1994. Määräajan päättymistä lykättiin 1.7.1995 asti tiettyjen direktiivin 92/76/ETY 1 artiklassa tarkoitettujen suojeltujen alueiden väliaikaista tunnustamista koskevan määräajan pidentämisestä 15 päivänä joulukuuta 1994 annetulla komission direktiivillä 94/61/EY (EYVL L 330, s. 63), jossa täsmennettiin myös, että tunnustamista koskevan määräajan pidentäminen oli väliaikaista. Italian osalta sen tunnustamista alueeksi, jota suojellaan haitallisilta organismeilta, koskevan määräajan päättymistä lykättiin 1.4.1996 asti direktiivillä 95/40/EY, jossa täsmennettiin, että tunnustamista koskevaa ajanjaksoa pidennettiin väliaikaisesti.

13 Direktiivin 96/15/EY 1 artiklalla muutettiin tiettyjen suojeltujen alueiden tunnustamisen voimassaolon päättymisajankohtaa. Italian osalta sen asema haital-

lisilta organismeilta suojeltuna alueena vahvistettiin direktiivissä kuitenkin päättymään 1.4.1996, ja sen 1 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

"Muutetaan direktiivi 92/76/ETY seuraavasti:

1. Korvataan 1 artiklan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

> Liitteessä luetellut yhteisön alueet on tunnustettu suojelluiksi alueiksi direktiivin 77/93/ETY 2 artiklan 1 kohdan h alakohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa merkityksessä liitteessä nimen kohdalla mainitun haitallisen organismin tai haitallisten organismien osalta; a kohdan 17 alakohdassa, b kohdan 3 alakohdassa, c kohdan 5 alakohdassa sekä d kohdan 3 alakohdassa mainitut alueet tunnustetaan ajanjaksoksi, joka päättyy 1 päivänä huhtikuuta 1996 — — ."

14 Direktiivin 96/15/EY seitsemännessä ja kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"tunnustamisen voimassaolon jatkaminen yli 1 artiklassa mainittujen päivämäärien ja mikä tahansa muutos 1 artiklassa tarkoitettuun suojeltujen alueiden luetteloon tehdään direktiivin 77/93/ETY 16 a artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti — —,

jos tunnustamisen voimassaolo ei jatku yli 1 artiklassa mainittujen päivämäärien, asianomaiset suojellut alueet lakkaavat näinä päivämäärinä olemasta 'suojeltuja alueita' neuvoston direktiivissä 77/93/ETY, mukaan lukien liitteet, tarkoitetussa merkityksessä."

15 Direktiivin 96/15/EY 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan direktiivi oli pantava täytäntöön jäsenvaltioissa 1.4.1996.

Kansallinen lainsäädäntö

16 Italian 30.12.1992 annetun asetuksen (decreto legislativo) N:o 536 8 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Maa- ja metsätalousministeriö [josta on tullut maatalousministeriö] antaa päätöksen [*decreto*] suojelluista alueista yhteisön lainsäädännössä annettujen ohjeiden perusteella — — ."

17 Tämän asetuksen 9 artiklassa säädetään, että jokaiselle, joka tuo Italian alueelle kasveja, joiden tuonti on kielletty, määrätään hallinnollinen maksuseuraamus, joka on suuruudeltaan 10—60 miljoonaa Italian liiraa (ITL).

18 Maa- ja metsätalousministeriön 18.6.1993 antaman päätöksen 10 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Liitteessä III olevassa B osassa lueteltujen kasvien, kasvituotteiden ja muiden tuotteiden tuonti vastaaville suojelluille alueille on kielletty."

19 Liitteessä III olevan B osan 3 kohdassa kielletään "kolmansista maista peräisin olevien lajien *Citrus, Fortunella Swingle, Poncirus Raf.* ja niiden hybridien

hedelmien, paitsi *Citrus paradisi Macf.*-hedelmien tuonti". Suojeltuna alueena liitteen III tässä osassa mainitaan "Italia".

20 Italian maatalousministeriön 31.1.1996 antaman päätöksen 10 §:ssä määrätään seuraavaa:

"Liitteessä III olevassa B osassa lueteltujen kasvien, kasvituotteiden ja muiden tuotteiden tuonti, markkinointi ja kaupan pitäminen vastaavilla suojelluilla alueilla on kielletty."

21 Maatalousministeriön maatalous- ja maatalousteollisuuspolitiikasta vastaavan pääosaston lausunnon mukaan Italian lainsäädännössä kiellettiin 31.1.1996 annetun päätöksen perusteella riidanalaisten kasvien ja kasvituotteiden tuonti ja markkinointi Italiassa siihen asti kunnes komissio antaa uudet yhteisön säännökset asiasta.

22 Tämän 31.1.1996 annetun päätöksen liite VI vastaa direktiivin 92/76/ETY liitettä, ja siinä mainitaan ne alueet, joita suojellaan tietyiltä haitallisilta organismeilta. Liitteen a kohdan 17 alakohta, b kohdan 3 alakohta, c kohdan 5 alakohta sekä d kohdan 3 alakohta, joissa Italia mainittiin haitallisilta organismeilta suojattuna alueena, kumottiin 4.1.1998 lähtien 27.11.1997 annetulla ministeriön päätöksellä, jolla direktiivit 96/14/EY ja 96/15/EY pantiin täytäntöön.

Pääasia

23 Torinon poliisi laati Torinon hedelmä- ja vihannesmarkkinoilla 4.10.1996 pöytäkirjan, jossa todettiin, että Battital oli syyllistynyt hallinnolliseen rikkomuk-

seen, koska se piti kaupan Italian alueella, joka oli suojattu *Citrus*-lajien tuonnilta kolmansista maista, 250 kiloa Etelä-Afrikasta peräisin olevia appelsiineja ja 680 kiloa Argentiinasta peräisin olevia sitruunoita. Tämän jälkeen nämä sitrushedelmät konfiskoitiin ja tuhottiin ja Regione Piemonten aluejohtaja määräsi Battitalille 20 miljoonan Italian liiran suuruisen hallinnollisen seuraamuksen.

24 Battital vaati tämän päätöksen kumoamista ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa väittäen, että direktiiveistä 95/40/EY, 96/14/EY ja 96/15/EY johtuu, että kolmansista maista tuoduilta sitrushedelmiltä suojellut alueet lakkautettiin 1.4.1996 lähtien, eli pääasiassa kyseessä olevia appelsiineja ja sitruunoja voitiin tuoda Italiaan ja myydä siellä.

25 Regione Piemonte katsoi sitä vastoin, että yhteisön lainsäädännön mukaan Italia oli edelleen suojeltu alue näiden sitrushedelmien osalta.

Ennakkoratkaisukysymykset

26 Pretore di Torino päätti lykätä asian ratkaisua ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kolme ennakkoratkaisukysymystä:

"1) Onko Italiassa (tai jollakin sen alueella) yhä voimassa kielto, joka koskee *Citrus*-lajiin kuuluvien organismien tuontia 19.7.1995 annetun direktiivin 95/40/EY 1 artiklassa, 12.3.1996 annetun direktiivin 96/14/EY 2 artiklassa ja 14.3.1996 annetun direktiivin 96/15/EY 1 artiklassa tarkoitetulla tavalla?

2) Onko tämä kielto lakannut olemasta voimassa 1.4.1996?

3) Onko 31.1.1996 annettu Italian maatalousministeriön päätös, jolla direktiivi 95/40/EY on pantu täytäntöön, kyseiseltä osin ristiriidassa *Citrus*-lajiin kuuluvien kasviorganismien tuontia Italiaan (tai jollekin sen alueelle) koskevan kiellon päättymisen kanssa, kuten 19.7.1995 annetun direktiivin 95/40/EY 1 artiklasta, 12.3.1996 annetun direktiivin 96/14/EY 2 artiklasta ja 14.3.1996 annetun direktiivin 96/15/EY 1 artiklasta näyttää seuraavan?"

27 Ensin on todettava, kuten komissio on perustellusti korostanut, että kolmas kysymys koskee Italian lainsäädännön, jolla on pantu täytäntöön pääasiassa kyseessä olevat direktiivit, yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa.

28 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. asia 6/64, Costa, tuomio 15.7.1964, Kok. 1964, s. 1141, 1158; Kok. Ep. I, s. 211; asia 13/78, Eggers, tuomio 12.10.1978, Kok. 1978, s. 1935, 19 kohta ja asiat 141/81—143/81, Holdijk ym., tuomio 1.4.1982, Kok. 1982, s. 1299, 8 kohta) yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole lausua perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä kansallisen säännön yhteensopivuudesta yhteisön oikeuden säännösten kanssa. Se on kuitenkin toimivaltainen esittämään kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka auttavat kansallista tuomioistuinta sen arvioidessa näiden sääntöjen yhteensopivuutta yhteisön lainsäädännön kanssa.

29 Ennakkoratkaisukysymyksiin vastaamiseksi on tutkittava, mihin ajankohtaan asti direktiivillä 77/93/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 96/14/EY, ja direktiivillä 92/76/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiiveillä 95/40/EY ja 96/15/ETY, kiellettiin sitrushedelmien (*Citrus L., Poncirus Raf., Fortunella Swingle* ja niiden hybridit) tuonti Italiaan, sekä määriteltävä, onko se, että Italian viranomaiset pitävät voimassa tällaisten hedelmien tuontikiellon tämän ajankohdan jälkeen, yhteisön oikeuden vastaista.

30 Pääasian asianosaisten erimielisyys koskee olennaisesti yhtäältä direktiivin 77/93/ETY, jolla asetettiin alkuperäinen sitrushedelmien tuontikielto Italiaan, sekä toisaalta direktiivin 92/76/ETY, jossa Italialle myönnettiin tietyiltä haitallisilta organismeilta suojellun alueen asema 1.4.1996 asti, välistä suhdetta.

31 Regione Piemonte väittää, että näillä kahdella direktiivillä ja niiden muutoksilla on erilaiset soveltamisalat, ja siten direktiivillä 92/76/ETY ei ole muutettu direktiiviä 77/93/ETY. Tämän vuoksi kolmansista maista peräisin olevia sitrushedelmiä koskeva tuontikielto pysyi voimassa 1.4.1996 jälkeenkin, josta lähtien Italialle ei enää myönnetty suojellun alueen asemaa direktiivin 92/76/ETY perusteella, sellaisena kuin se on muutettuna direktiiveillä 95/40/EY ja 96/15/EY.

32 Battital ja komissio puolestaan katsovat, että siltä osin kuin haitallista organismia mahdollisesti kantavan hedelmän tuontikielto on vain lisätoimenpide kiellolle tuoda maahan tätä organismia itsessään, jälkimmäisen kiellon voimassaolon päättyminen aikaansaa välttämättä myös ensimmäisen kiellon päättymisen. Näin ollen siitä hetkestä alkaen, kun Italia ei enää ollut haitallisilta organismeilta suojattu alue, tällä jäsenvaltiolla ei enää ollut oikeutta kieltää sitrushedelmien tuontia.

33 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 28—35 kohdassa todennut, direktiivien 77/93/ETY ja 92/76/ETY perättäiset muutokset osoittavat, että niiden säännökset ovat tiiviissä yhteydessä keskenään siten, että direktiivillä 92/76/ETY oli tarkoitus täydentää direktiiviä 77/93/ETY.

34 Suojellun alueen käsite nimittäin lisättiin direktiiviin 77/93/ETY direktiivillä 91/683/ETY, ja tämän muutoksen seurauksena direktiivissä 92/76/ETY esitettiin luettelo direktiivin 77/93/ETY 2 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitetussa merkityksessä suojelluiksi tunnustetuista alueista. Direktiivin 77/93/ETY liitteessä III olevassa B osassa tarkoitettu tuontikielto riippuu siten suoraan direktiiviin 92/76/ETY perustuvasta suojellun alueen tunnustamisesta.

35 Direktiivin 77/93/ETY sanamuodostakin seuraa, että suojeltu alue on tunnustettava direktiivillä 89/439/ETY lisätyssä 16 a artiklassa säädetyn tietyn menettelyn mukaisesti, eli tällaista tunnustamista ei siten voida implisiittisesti johtaa muista säännöksistä.

36 Näin ollen siitä ajankohdasta lähtien, kun alueen tunnustaminen suojelluksi alueeksi direktiivin 92/76/ETY liitteen perusteella on lakannut direktiivien 95/40/EY ja 96/15/EY soveltamisen johdosta, direktiivin 77/93/ETY 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja sen liitteessä III olevan B osan mukainen tuontikielto on tullut tarkoituksettomaksi, vaikka tuona ajankohtana tätä kieltoa ei vielä ollut muutettu.

37 Lisäksi direktiivin 77/93/ETY tavoitteesta ilmenee, että yhteisön lainsäätäjä on painottanut suojelua sitä vastaan, että haitallisia organismeja tuodaan tai levitetään suojelluille alueille, kun taas hedelmiin ja vihanneksiin viitataan vain siltä osin kuin ne voivat toimia tällaisten haitallisten organismien levittäjinä.

38 Näin ollen, kuten Battital ja komissio ovat perustellusti korostaneet, kasvien tuontikiellot ovat lisäkieltoja, joilla ei enää ole tarkoitusta, kun haitallisilta organismeilta, jotka voivat tartuttaa kasvit, suojellun alueen väliaikainen tunnustaminen lakkaa.

39 Siten, kun haitallisilta organismeilta suojellun alueen asema lakkaa, tämä tarkoittaa väistämättä, että *Citrus*-lajin hedelmiä koskeva tuontikielto päättyy.

40 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa direktiivien 77/93/ETY ja 92/76/ETY, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, säännökset merkitsevät sitä, että kielto tuoda sitrushedelmiä Italiaan päättyi 1.4.1996.

41 Edellä esitetystä seuraa, että kansallista lainsäädäntöä, jossa sitrushedelmien tuontikielto pidetään yllä tämän ajankohdan jälkeen, ei voida perustella kasvinsuojelua koskevalla yhteisön lainsäädännöllä.

42 Lisäksi, lukuun ottamatta direktiivin 77/93/ETY 15 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna 26.3.1990 annetulla neuvoston direktiivillä 90/168/ETY (EYVL L 92, s. 49) ja direktiivillä 91/683/ETY, tarkoitettua poikkeuksellista tilannetta, joka ei ole pääasian kannalta merkityksellinen, jäsenvaltioilla ei ole toimivaltaa ryhtyä yksipuolisesti toimenpiteisiin kieltääkseen sitrushedelmien tuonnin alueelleen.

43 Pääasiassa kyseessä olevissa direktiivien 77/93/ETY ja 92/76/ETY säännöksissä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, myönnetään oikeuksia, joihin yksityiset voivat vedota suoraan kansallisissa tuomioistuimissa. Nämä säännökset ovat sanamuodoltaan tarpeeksi selkeitä ja ehdottomia, jotta yksityiset voivat vedota niihin jokaista sellaista kansallisen oikeuden säännöstä vastaan, joka ei ole näiden direktiivien mukainen.

44 Edellä esitetyn perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava seuraavalla tavalla:

Direktiivin 77/93/ETY 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainittu kielto tuoda *Citrus*-lajin hedelmiä suojellulle alueelle, jollaiseksi Italia oli määritelty, on lakannut olemasta voimassa tässä jäsenvaltiossa 1.4.1996 lähtien, eli ajankohtana, jolloin Italian tunnustaminen suojelluksi alueeksi direktiivin 92/76/ETY perusteella on lakannut direktiivien 95/40/EY ja 96/15/EY vaikutuksesta.

Sellaisen kansallisen lainsäädännön soveltaminen, jossa tällainen kielto pidetään voimassa tämän ajankohdan jälkeen, on näiden direktiivien vastaista.

Oikeudenkäyntikulut

45 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on ratkaissut Pretore di Torinon 18.12.1997 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Kasvien tai kasvituotteiden haitallisten organismien jäsenvaltioihin kulkeutumisen estämiseen liittyvistä suojatoimenpiteistä 21 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/93/ETY 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainittu kielto tuoda *Citrus*-lajin hedelmiä suojellulle alueelle, jollaiseksi Italia oli määritelty, on lakannut olemasta voimassa tässä jäsenvaltiossa 1.4.1996 lähtien, eli ajankohtana, jolloin Italian tunnustaminen suojelluksi alueeksi kasvien terveyteen liittyville erityisille vaaroille alttiina olevien yhteisön alueiden

tunnustamisesta suojelluiksi 6 päivänä lokakuuta 1992 annetun komission direktiivin 92/76/ETY perusteella on lakannut 19.7.1995 annetun komission direktiivin 95/40/EY ja 14.3.1996 annetun komission direktiivin 96/15/EY vaikutuksesta.

Sellaisen kansallisen lainsäädännön soveltaminen, jossa tällainen kielto pidetään voimassa tämän ajankohdan jälkeen, on näiden direktiivien vastaista.

Hirsch Mancini Schintgen

Julistettiin Luxemburgissa 1 päivänä heinäkuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

G. Hirsch

toisen jaoston puheenjohtaja